

ЛІНІЙНА ОЦІНКА ТИПУ БУДОВИ ТІЛА КОРІВ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ БУРОЇ ХУДОБИ

Нині в Україні проводиться активна робота по консолідації нового північно-східного молочного типу бурої худоби. Актуальне значення при цьому має визначення змін екстер'єру та типу будови тіла тварин різних генотипів.

Дослідженнями, проведеними у ДПЗ «Михайлівка» Сумської області, базовому господарстві по створенню нового молочного типу, встановлено, що при збільшенні у генотипі лебединської породи частки крові поліпшуючої породи проявляється чітка тенденція до збільшення обмускуленості тулуба помісних тварин. Так, найменшу обмускуленість тулуба мали чистопородні лебединські корови (5,12 бала), а помісні тварини різної кровності за поліпшуючою породою і чистопородні швіцькі корови перевершували вказану групу за даною ознакою на 0,72 – 1,08 бала. За загальним об'ємом тіла напівкровні та чистопородні швіцькі корови перевершували всі інші піддослідні групи (6,06 – 6,35 бала).

Загальна форма тулуба тварин нового молочного типу була досить гармонійною і краще розвиненою у помісних тварин з кровністю 76 і більше відсотків за поліпшуючою породою. Тварини з часткою крові 51 – 74,9% та 75% мали дещо менший показник розвитку цієї ознаки. Краще прикріплення лопатки відмічено у чистопородних лебединських і швіцьких корів, дещо гірше — у помісних тварин кровністю 51 – 74,9% за швіцькою породою. Ідеальне рівне положення мали корови з 75% крові поліпшуючої породи, а в цілому використання швіців у простому відтворювальному схрещуванні позитивно вплинуло на вирівненість положення спини. Найбільш бажана форма задніх кінцівок виявлялась у помісних корів з кровністю 76 і більше відсотків поліпшуючої породи та у швіцьких чистопородних тварин. Дещо саблиста форма задніх кінцівок спостерігалась у бурих корів, у генотипі яких частка крові поліпшуючої породи становить 50 та 75% (4,20 бала), але у корів останньої групи ця ознака мала велику фенотипову мінливість ($C_v = 35,1\%$). Чистопородні корови лебединської породи мали найкращий стан копитець (7 ба-

лів), а найгірший стан копитець відмічався у тварин з кровністю 75% поліпшуючої породи (4,40 бала, $C_v = 50,5\%$).

Загальна оцінка якості вим'я всіх піддослідних корів була у задовільних межах. Серед помісних груп тварини з часткою крові 76 і більше відсотків за швіцькою породою мали найкращі прикріплення і довжину вим'я, підтримуючу зв'язку і бокову борозну вим'я, розвиток часток вим'я (6,75 ~ 7,25 бала). Найбільш бажаною величиною дійок була у напівкрівних корів (6,33 бала). Чистопородні корови швіцької породи в цілому перевершували всі інші піддослідні групи за частковими ознаками вим'я, що підтверджує їх високу придатність до промислової технології виробництва молока.

Загальна оцінка при класифікації за типом будови тіла була найбільшою у чистопородних швіцьких та помісних корів з кровністю 76 і більше відсотків за поліпшуючою породою.

Загалом бурі корови різних генотипів за швіцькою породою мали більш бажану форму і кращий розвиток тулуба, краще придатні до технології машинного доїння. Таким чином, використання лінійної оцінки типу будови тіла при створенні нового молочного типу бурої породи дає змогу виявити особливості екстер'єру корів і враховувати їх у подальшій селекційній роботі.

Сумський державний аграрний університет

УДК 636.2
Д.Д.ОСТАПІВ

СТАН ДИХАЛЬНОГО ЛАНЦЮГА ОВОЦИТ- КУМУЛЮСНИХ КОМПЛЕКСІВ

Мета досліджень. Встановити способи реалізації та їх частку у використанні енергетичних субстратів овоцитами корів.

Матеріал та методика досліджень. Овоцити одержували шляхом аспірації з фолікулів яєчників після забою корів. Отримані клітини відмивали у ФСБ Дюльбеко та в середовищі Ігла (Sigma) з добавками: 20% фетальної сироватки, 5 од./мл гепарину, 0,4 мг/мл гентаміцину, 5 од./мл інсуліну, 5 од./мл фолігону та 50–75 мг слизової матки. Для вивчення шляхів використання енергетичних субстратів овоцити дворазово відмивали у ФСБ Дюльбеко і в